

Med. et Chir. Dr. Augustin Göttinger

Med. et Chir. Dr. Augustin Göttinger dne 4. února 1847 podal historicky zaznamenanou první inhalační anestezii v českých zemích v brněnské všeobecné nemocnici. Oproti známější anestezii podané Celestýnem Opitzem v Praze 7. 2. 1847 však nebyla dlouho známá, protože na rozdíl od anestezií C. Opitze, které byly publikovány v odborném tisku, zpráva o brněnské anestezii vyšla v lokálních novinách.

Doktor Augustin Göttinger se narodil 20. srpna 1806 v malé obci Radíkov u Hranic na Moravě, číslo popisné 37, do početné rodiny hajného Franze a Anny Göttingerových. Ze skromných poměrů pocházející nadaný Augustin dokončil v lednu 1834 studia vídeňské medicíny úspěšnou obhajobou disertační práce „De emphraxi hypochondriorum“. V roce 1837 nastoupil na pozici ranhojiče, chirurga a porodníka do brněnské Všeobecné nemocnice. V letech 1839 (sňatek 5. února) a 1846 uváděn jako chirurgický primář. S manželkou Aloisií (nar. 14. července 1816), dcerou obchodníka se suknem z Hranic na Moravě a s dětmi bydlel přímo v nemocnici (Anna Grund 1–3, dnes Pekařská 53, Brno). Celých deset roků po zakončení vídeňské univerzity, do počátku ledna 1844, splácel doktor Göttinger dlužnou částku za předchozí studium lékařství z prostředků nadace hraběte Windhaga, odpovídající výši více než jednoho celého ročního platu, 348 zlatých a 30 krejcarů, navíc ještě navýšenou o neuhrazený podíl předčasně zemřelého studijního kolegy doktora Birwase. Tehdejší roční mzda přednosta brněnské nemocnice činila 300 zlatých společně s bezplatným otopem k nemocničnímu bytu.

Dne 4. února 1847 podal dr. Göttinger historicky první inhalační anestezii v českých zemích (tedy tři dny před dnes známějším Celestýnem Opitzem) při amputaci paže nádence Anny Dlouhé. Výkon byl proveden během tří minut a přihlíželi mu ředitel ústavu dr. Krocak, první městský fyzik dr. Klehs a několik dalších lékařů. Pacientka po probuzení prohlásila, že „necítila vůbec nic a byla veselá myslí“. Göttingerův čin byl dlouho odborníky považován za neprokázaný, je však zaznamenán na titulní straně brněnské Moravie z 6. února 1847 ve stati „Das Einathmen des Schwefel-Aethers bei chirurgischen Operationen. Přesně dva roky po podání první éterové inhalační anestezie, na počátku února 1849, se doktor Augustin Göttinger nakazil při ošetřování tyfových pacientů. Zemřel náhle 6. února 1849 v Brně [8]. Vdova Aloisie pak sama vychovala syny Augusta (nar. 19. prosince 1844) a Aloise (nar. 16. prosince 1846). I přes předčasný úmrtí manžela a nenahraditelnou ztrátu živitele rodiny umožnila oběma dětem studia medicíny ve Vídni, a tím tak pokračování otcem započaté lékařské profesní cesty.

Je po něm pojmenovaná cena ČSARIM za zásluhy o rozvoj oboru.

zpracoval J. Málek

Zdroje:

Vetešník J. Počátky éterové anestezie na Moravě v únoru 1847. Anest. intenziv. Med.. 2007;18(4):244-246.

Vetešník J. Zapomenutý průkopník medicíny Med. et Chir. Dr. Augustin Göttinger. Anest. intenziv. Med.. 2024;35(3):188-189. doi: 10.36290/aim.2024.035.